

Враховуючи популярність серед українців цифрових грошей та активність асоціації Bitcoin Foundation Ukraine, в найближчі роки в Україні може відбутися легалізація Bitcoin. Зокрема, Українська Bitcoin Foundation Ukraine нещодавно приєдналась до української міжбанкової асоціації ЕМА. Тому враховуючи перспективи розвитку цифрових грошей, зокрема Bitcoin, українським підприємствам варто замислитися про вивчення та використання тих можливостей, які відкривають цифрові гроші для українського бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Криптовалюта: що це таке і які перспективи її поширення – думка експертів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://groshi-v-kredit.org.ua/kryptovalyuta-scho-tse-take-i-yaki-perspektyvy-jiji-poshyrennya-dumka-ekspertiv.html>
2. Chokun J. Who Accepts Bitcoins As Payment? List of Companies, Stores, Shops. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://99bitcoins.com/who-accepts-bitcoins-payment-companies-stores-take-bitcoins/>
3. Чобанян М. Як біткоіни підкорюють Київ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hmarochos.kiev.ua/2016/03/09/yak-bitkoini-pidkoryuyut-kiyiv/>
4. Иванова А. Что можно купить в Украине за биткоины. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/ukraine-and-world/technology/chto-mojno-kupit-v-ukraine-za-bitkoiny-363824>
5. Фінансово-інформаційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://maanimo.com/currencies/bitcoin>
6. Курс біткоіна встановив історичний рекорд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://espresso.tv/news/2017/05/15/kurs_bitkoina_vstanovyv_istorychnyy_rekord

УДК 658.14

Майорова Т.В.

д. е. н., професор, завідувач кафедри інвестиційної діяльності

Ключові тенденції глобального ринку проектного фінансування

В умовах глобалізації та євроінтеграції національної економіки інноваційною формою фінансування розвитку різних сфер бізнесу є проектне фінансування. Це один із найбільш ефективних та дієвих інструментів стимулювання економічного зростання країн, що розвиваються, через освоєння капіталовкладень на реалізацію великомасштабних і капіталомістких проектів.

За даними аналітичного дослідження *Thomson Reuters* глобальний ринок проектного фінансування переживає не найкращі часи. Так в 2016 році обсяг проектного фінансування склав 230,9 млрд. дол. США, що на 16,8% менше ніж у 2015 році, табл. 1.

Найбільше зниження спостерігаємо на американському континенті (39,1%), зокрема, на 87,4% - на Карибських островах, 43,2% в Центральній Америці та 39,9% у Північній Америці. Суттєве зниження спостерігаємо також і на Африканському континенті – до 57,6% у Північній Африці та до 48,3% у країнах Африки на південь від Сахари. У Азіатсько-Тихоокеанському регіоні найбільше скорочення у країнах Північної (92,2%) та Південної (47,9%) Азії.

Таблиця 1.

Показники глобального ринку проектного фінансування на 1 січня 2017р.

Регіон	Обсяги фінансування, млн дол.		% Зміна	
	США			
	2015	2016		
Глобальний ринок в цілому	277,475.9	230,930.9	-16.8	▼
Америка	91,819.4	55,901.8	-39.1	▼
Центральна Америка	8,293.4	4,713.3	-43.2	▼
Південна Америка	17,049.6	12,207.6	-28.4	▼
Північна Америка	64,370.9	38,715.8	-39.9	▼
Карибські острови	2,105.5	265.0	-87.4	▼
Євразія	109,418.6	123,312.5	12.7	▲
Африка / Близький Схід / Центральна Азія	32,739.7	36,429.7	11.3	▲
Африка на південь від Сахари	10,473.4	5,419.1	-48.3	▼

Близький Схід	17,904.3	27,170.1	51.8	▲
Центральна Азія	3,559.0	3,500.0	-1.7	▼
Північна Африка	803.0	340.5	-57.6	▼
Європа	76,679.0	86,882.8	13.3	▲
Східна Європа	13,493.1	24,309.3	80.2	▲
Західна Європа	63,185.9	62,573.5	-1.0	▼
Азіатсько-Тихоокеанський регіон і Японія	76,237.9	51,716.6	-32.2	▼
Австралія	27,280.7	20,635.6	-24.4	▼
Південно-Східна Азія	7,561.7	11,619.7	53.7	▲
Північна Азія	21,719.0	1,686.0	-92.2	▼
Південна Азія	16,464.2	8,583.8	-47.9	▼
Японія	3,212.3	9,191.5	186.1	▲

Складено за джерелом: *Global Project FinanceReview / FullYear 2016 / Project Finance / ManagingUnderwriters* / http://dmi.thomsonreuters.com/Content/Files/4Q2016_Global_Project_Finance_Review.pdf

Натомість, у 2016 році відбулося значне зростання обсягів проектного фінансування в Японії – з 3212 млн. дол. США до 9191 млн. дол. США, або на 186,1%. Активізувалося проектне фінансування і в країнах Східної Європи на 80,1% та Близького Сходу на 51,8%.

Щодо галузевої структури глобального ринку проектного фінансування в 2016 році, то левову частку займають енергетичні проекти – 48%, далі йдуть нафтогазові (61%) та транспортні (16,5%) проекти (табл. 2).

Таблиця 2

Галузева структура глобального ринку проектного фінансування у 2015-2016 рр.

Сектори	2015			2016		
	Обсяг фінансування, млрд. дол. США	Частка, %	Кількість угод	Обсяг фінансування, млрд. дол. США	Частка, %	Кількість угод
Енергетика	106,75	38.5	501	110,87	48.0	471
Нафта & Газ	56,13	20.2	71	44,31	19.2	61
Транспорт	62,83	22.6	109	38,16	16.5	121
Нафтохімічна промисловість	13,37	4.8	10	14,49	6.3	10
Нерухомість	10,41	3.8	45	7,68	3.3	60

Промисловість	12,09	4.4	16	6,14	2.7	9
Корисні копалини	8,74	3.2	20	4,06	1.8	9
Вода і водовідведення	6,05	2.2	18	3,37	1.5	12
Телекомунікації	0,79	0.3	4	0,99	0.4	7
Відходи & Переробка	0,31	0.1	5	0,85	0.4	5
Всього	277,48	100.0	799	230,93	100.0	765

Джерело: *Global Project Finance Review / FullYear 2016 / Project Finance / Managing Underwriters* / http://dmi.thomsonreuters.com/Content/Files/4Q2016_Global_Project_Finance_Review.pdf

За кількістю угод у 2016 році у порівнянні з 2015 роком активізувався транспортний сектор з 109 до 121 угоди та девелоперські проекти, які зросли з 45 до 60 угод. За іншими секторами спостерігаємо зниження кількості проектів. Найбільші фінансові уповноважені організатори глобальних угод з проектного фінансування подані у табл.3.

Таблиця 3

Фінансові уповноважені організатори глобальних угод з проектного фінансування в 2016 р.

Уповноважені організатори	Ранг	Вартість угод, млн дол. США
Mitsubishi UFJ Financial Group	1	14,215.6
China Development Bank	2	13,202.6
Sumitomo Mitsui Finl Grp Inc	3	11,004.2
Mizuho Financial Group	4	7,676.4
Credit Agricole CIB	5	7,389.7
Societe Generale	6	5,966.8
BNP Paribas SA	7	5,808.0
ING	8	5,590.8
State Bank of India	9	5,277.5
Natixis	10	4,388.8
Santander	11	4,119.7
Commonwealth Bank of Australia	12	3,805.3
HSBC Holdings PLC	13	3,745.2
Nord/LB	14	3,359.2
Sberbank CIB	15	2,997.8
National Australia Bank	16	2,814.4
Banca IMI (Intesa Sanpaolo)	17	2,750.7

Gazprombank	18	2,412.4
UniCredit	19	2,354.5
Citi	20	2,353.9
Industrial&Comm Bank China	21	2,321.4
Scotiabank	22	2,282.6
KfW IPEX-Bank GmbH	23	2,252.0
Bank of America Merrill Lynch	24	2,130.0
National Bank of Kuwait SAK	25	2,097.4
Всього фінансування		230,930.9

Джерело: *Global Project Finance Review / Full Year 2016 / Project Finance / Managing Underwriters* / http://dmi.thomsonreuters.com/Content/Files/4Q2016_Global_Project_Finance_Review.pdf

Роль фінансових установ, зокрема, банків в проектному фінансуванні в останнє десятиліття суттєво змінилася. Якщо раніше банки переважно обмежувались кредитною функцією, то в даний час вони є важливою ланкою в розвитку інвестиційних стратегій і кластерів глобальної економіки. Змінився також і інвестиційний проект: він може досягати небачених раніше масштабів, що не обмежуються окремою зоною (країною) і не звужується до рамок звичайного кредитування. Інвестиційний проект стає об'єктом акумуляції міжнародних фінансових інтересів, і їх зв'язуючим центром. Змінилась і стратегія фінансування проектів зі сторони банків. Раніше банки мали опосередкований контроль над проектом, і їх інтерес знаходився в сфері проценту за кредит. Зараз банки через механізми проектного фінансування отримали можливість не тільки вкладати кошти, але і шляхом впливу на склад учасників і зв'язування між ними зобов'язань, контролювати проект до моменту погашення всіх зобов'язань перед ними і навіть впливати на подальшу долю проекту. Фінансові установи стали свого роду інкубаторами проектних циклів, що наглядно проявляється при додержанні ними регіональних стратегій організації кредитів і контролю над розподілом зовнішніх і внутрішніх капіталів.

Підсумовуючи проведені дослідження можемо зробити висновок, що активність глобального ринку проектного фінансування розвинутих країнах знижується, натомість в країнах, що розвиваються, навпаки зростає.

УДК 336.227

Максименко А.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного обліку і аудиту

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»*

Податковий аспект трансферного ціноутворення

Трансфертне ціноутворення, тобто сукупність економічних відносин, які виникають у процесі визначення трансфертної ціни на будь-який об'єкт торгівлі (товари, послуги або фактори виробництва) між пов'язаними компаніями або структурними підрозділами однієї компанії, якщо об'єкт торгівлі перетинає митний кордон, знаходиться на перетині трьох областей досліджень. Зокрема, економічні дослідження фокусуються на використанні трансфертних цін, для забезпечення стимулів ефективного розподілу ресурсів в рамках мультидивізійної фірми; правила оподаткування прагнуть контролювати трансфертні ціни між головним офісом, дочірніми підприємствами та постійними представництвами в багатонаціональних компаніях з метою розподілу прибутку і подальшого оподаткування в країнах, в яких фірма проводить свою діяльність; корпоративне право використовує арсенал стратегій для моніторингу взаємовідносин юридичних осіб і їх домінуючих акціонерів, що може привести до витоку активів компанії, локалізуючи міноритаріїв або кредиторів компанії.

Необхідність регулювання трансфертного ціноутворення обумовлена потребою держави отримувати від платників податків частку податків, відповідно ситуації із застосування сторонами угоди вільних ринкових цін. Основними ідейним локомотивом регулювання трансфертного ціноутворення в межах Європи виступають Європейський Союз (головним чином